

KIJKJE BIJ DE BUUREN

DOOR ANNE MARIJE VAN RIJSWIJK | BEELD: MARIA SPEKSNIJDER

Het vrije leven dicht bij de natuur werd Maria Speksnijder (32) met de paplepel ingegoten. Vroeger deed het gezin dat vooral in de vakanties, in de vorm van trektochten door de meest afgelegen gebieden van IJsland en de Alpen. De saamhorigheid die dat gaf, het je écht voelen leven in verbinding met de schepping: dat was wat het gezin altijd wel wilde.

Nu, jaren later, delen ze met drie generaties (13 personen) een erf, waarbij ze grotendeels zelfvoorzienend leven; zowel in voedsel als in energie en water. Om dat te kunnen doen hebben ze allerlei energie-installaties ingericht zoals zonnepanelen, warmtepompen, water uit eigen grond. Verder scharrelen op het erf kippen, varkens en eenden en zijn er een grote moestuin, kruidencirkels en een voedselbos. Wat dreef Maria en haar familie om voor deze manier van leven te kiezen, wat kost het hen (zaaien), wat leren ze ervan (groeien) en wat levert het op (oogsten)?

ZAAIEN

“Ja, het was een sprong in het diepe toen we de keuze maakten om te gaan ‘erfdelen’. Maar we geloofden echt dat dit de keuze was die we moesten maken. Het met elkaar leven in het ritme van de seizoenen... We hebben de diepe overtuiging dat dit is hoe we zijn bedoeld. In het scheppingsverhaal zien we dat de mensen mochten bouwen en bewerken, de vruchten en zaden mochten eten. In een omgeving die daar

dichtbij staat, komen we het meest tot ons recht. En in de eerste gemeenten zien we dat er drie dingen belangrijk waren: bidden, samenzijn en eten.”

“Mensen vroegen aan ons: ‘Heb je geen clausules opgenomen voor als het mis zal gaan, als je ruzie krijgt of als er iemand weg wil?’ Nee, die hebben we niet. De keuze maken we in vertrouwen met elkaar, maar ook in vertrouwen op God. Het zal niet altijd over rozen gaan, misschien niet volgens ons plan; maar we vertrouwen dat we eruit zullen komen. Bovendien moet je bereid zijn jezelf te geven. We denken dat vrijheid niet het hoogste goed is, niet op de manier zoals dat in onze maatschappij werkt. Die vrijheid; voor jezelf kiezen en leven, betekent eigenlijk vaak eenzaamheid. Wij denken dat juist in de verbinding met elkaar de vrijheid ligt. En ja, dat kost soms iets; geduld, je aanpassen, samenwerken. Maar dan voel je ook dat je daarin zoveel voldoening en – gek genoeg – ook vrijheid kunt ervaren.”

“Een andere gedachte die mensen vaak hebben, is dat het voor hen niet realistisch is: financieel of praktisch. Ik ben er echter van overtuigd dat het mogelijk en haalbaar is om meer te gaan samenleven en samen te delen. Ik geloof zelfs dat dit voor veel problemen van deze tijd de oplossing is, of het nu over mentale gezondheid of leefbaarheid van de natuur gaat. Je kunt klein beginnen en samen met je buurt een moestuin opzetten of een watervoorziening aanschaffen. Maar kennen we elkaar daar in de buurt nog goed genoeg voor?”

GROEIEN

“Toen we begonnen vonden we duurzaamheid al wel belangrijk, maar nu zien we pas echt hoe ontzettend complex een ecosysteem werkt. Hoe een zaadje een plant wordt waar we vervolgens vruchten van eten; het is zo wonderlijk hoe alles werkt en zijn plek heeft. Als het gaat om onze aanpak, ziet ieder jaar er anders uit. We leren steeds zoveel bij en proberen steeds een stapje verder te zetten. Vorig jaar richtten we onze moestuin anders in, dit jaar planten we extra struiken voor vlinders aan. Als we tot onze tachtigste van deze grond willen oogsten, zullen we nu bepaalde keuzes moeten maken. Dat maakt je zoveel bewuster van de impact van wat je doet. We zijn zo afhankelijk van de samenhang van alles wat groeit en leeft, van het weer, van de plek die we hebben gekregen. Je kunt je kleine stukje land gewoon niet uitbuiten. Net als dieren overigens: als je merkt hoeveel tijd, energie en voedsel het kost om ze groot te brengen en te slachten, haal

je het niet meer in je hoofd om dagelijks vlees te eten. We hebben dertig kippen en dat is een behoorlijk werk; maar voor een maaltijd met één kippenpoot of kippenborst per persoon moeten we er al 5 slachten.”

“We worden geleefd door wat het erf en de moestuin op dat moment van ons vragen. Maar in plaats van een nadeel, voelt dat echt als een voordeel. Voor mij werkt het heel goed: ik heb een baan die veel denkwerk vraagt en dit is vooral doen. En het moet, ik kom er niet onderuit. Of het nu plent of bloedheet is. En dat is zo goed voor ons mensen, dat geloof ik echt. Doordat we met elkaar bij successen stilstaan of bijvoorbeeld balen van het werk dat het onkruid geeft, is er juist veel gezelligheid en saamhorigheid. Voor mij werken hobby's die geen prioriteit hebben vaak minder goed, dan laat ik het naaien na een tijdje weer liggen. Maar mijn aardbeien kan ik geen drie weken laten hangen, dan heb ik er niets meer aan.”

OOGSTEN

“We eten alleen van het seizoen. Als er overvloed is maken we in, drogen we en zoeken we andere manieren om de oogst houdbaar te maken. Ook dat is weer een heel karwei, maar het samen doen is erg gezellig. We delen wel eens wat met bezoek dat komt, maar we eten met onze eigen familie echt veel weg. Aan het einde van de winter, het begin van de lente, is er vaak juist weinig. Dan moeten we bij andere boeren bijkopen; die luxe hebben we dan. Ook dat doen we overigens zoveel mogelijk lokaal en van het seizoen.

“Mijn vriendinnen vroegen me laatst nog wat ik er eigenlijk mee wil bereiken, met de publiciteit die ik zoek. Weet je, ik geloof hier gewoon zó in. Ik hoop mensen te inspireren. Ik snap wel dat zoals wij het doen, dat niet voor iedereen is weggelegd. Maar als mensen een klein stapje maken naar meer samen, meer delen en meer contact met de natuur, dan geloof ik echt dat dit goed is, zowel voor die mensen zelf als voor onze maatschappij. Op deze manier proberen wij ‘in de wereld, maar niet van de wereld’ te zijn, en dichter te leven bij de manier zoals God die voor ons mensen heeft bedoeld.”

Als we tot onze tachtigste van deze grond willen oogsten, zullen we nu bepaalde keuzes moeten maken.